

Výstup EDUgrant – SPŠE a VOŠ Pardubice

Příprava pedagoga – Stejnoseměrné zdroje, multimetry a LCR měřič

Cíle vyučovací hodiny:	Žák rozvíjí svou kreativitu, žák dokáže změřit, analyzovat a vyřešit problém
Výukový záměr:	Praktické měření vlastností cívek se stejnosměrným zdrojem (ODP3063, AX-3005L, KXN-3030D), s multimetrem UNI-T UT71C a s využitím měřicího přístroje GW INSTEK LCR 6002
Metody výuky:	Názorně – demonstrační, praktické
Organizační formy:	Skupinová (2 až 3 žáci)
Celkový čas:	135 min
Harmonogram:	
	30 min – žáci zapojí danou měřicí úlohu; příprava tabulek pro zápis naměřených a vypočtených hodnot; kontrola zapojení vyučujícím
	75 min – žáci měří zadané úlohy a hodnoty zapisují do připravených tabulek; nejasnosti řeší ihned s dohlížejícím vyučujícím
	30 min – analýza naměřených a vypočtených hodnot, zápis do PC, tvorba grafů, závěr měření
Organizace výuky:	Žáci byli rozděleni do skupin po 2-3 žácích a dostali zadání (viz. příloha níže)

Zadání výukové jednotky

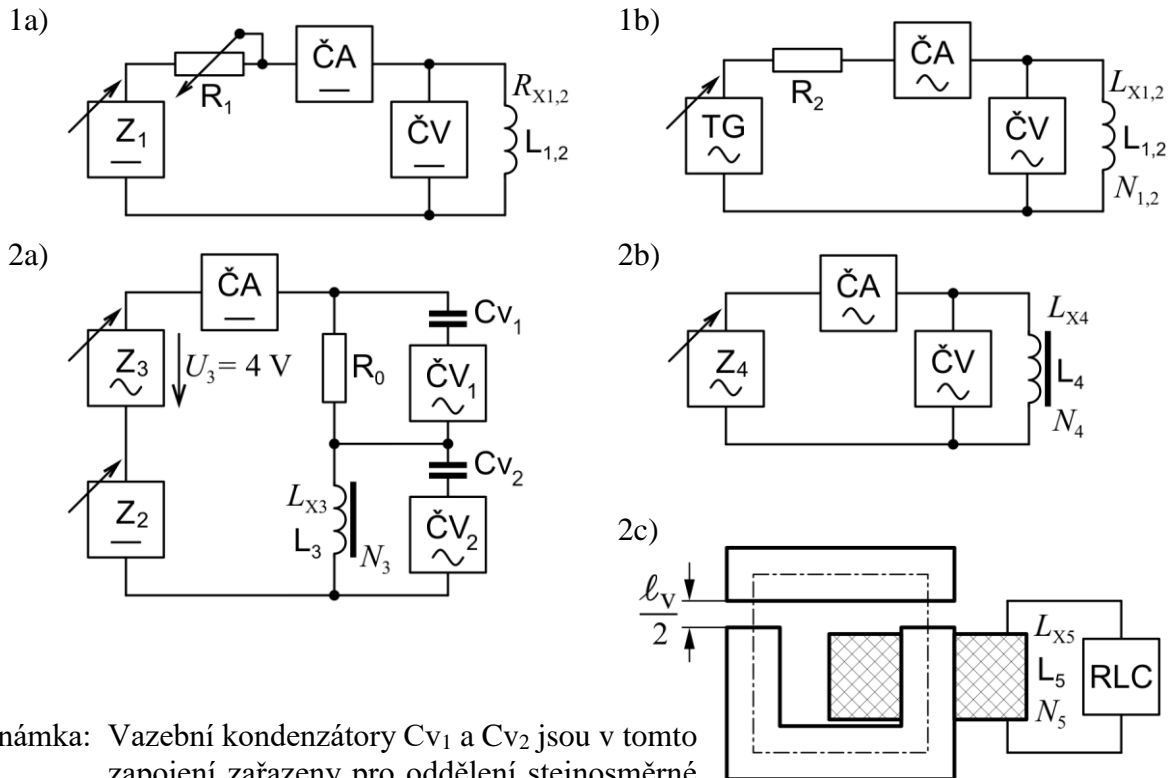
- 1) U dvou vzduchových cívek L_1 ... *jednovrstvá*, L_2 ... *vícevrstvá* změřte VA metodou indukčnosti a ztrátové odpory. Výsledky zkontrolujte měřičem indukčnosti. Indukčnosti obou cívek též vypočtete pomocí empirických vzorců a výsledky porovnejte s naměřenými hodnotami. Dále určete činitele jakosti Q obou cívek. Měření úlohy 1b) provádějte na kmitočtu $f = 2,5$ kHz pro cívku L_1 a na kmitočtu $f = 500$ Hz pro cívku L_2 .
- 2) Na cívce s jádrem z transformátorových plechů (*rozkládací jádro*) změřte:
  - a) závislost indukčnosti na stejnosměrné předmagnetizaci,
  - b) závislost indukčnosti na střídavém sycení jádra,
  - c) RLC měřičem závislost indukčnosti na velikosti vzduchové mezery.Všechny závislosti vynesete graficky.

POZNÁMKA:

Jako stejnosměrný napájecí zdroj použijte zdroj z této nabídky: ODP3063, AX-3005L, KXN-3030D. Jako stejnosměrné i střídavé měřicí přístroje (ampérmetr i voltmetr) použijte multimetr UNI-T UT71C.

Jako RLC měřič použijte měřicího přístroje GW INSTEK LCR 6002.

SCHÉMA

Poznámka: Vazební kondenzátory Cv_1 a Cv_2 jsou v tomto zapojení zařazeny pro oddělení stejnosměrné složky měřeného napětí. Ve skutečnosti jsou ve většině případů součástí střídavých měřicích přístrojů.

Zhodnocení výukové jednotky (plán 135 min, realizace 135 min)

Výuka cvičení elektrotechnického měření probíhá vždy v návaznosti na probrané učivo v hodinách teorie. Žáci se nejprve v hodinách teorie seznámí s vlastnostmi a principem měřeného systému. Pak teprve přichází do laboratoří elektrotechnického měření si daný systém nasimulovat, změřit a ověřit si jeho elektrotechnické vlastnosti.

Na celé elektrotechnické měření jsou vždy vyhrazeny 3 vyučovací hodiny (135 min). Žáci jsou na každé měření rozděleni do měřicích skupin po 2-3 žácích a vždy mají k dispozici zadání v elektronické podobě.

V první části měření se žáci seznamují s danou měřicí úlohou. Žáci sami zapojí danou měřicí úlohu dle zadání nebo schématu zapojení. Připraví si tabulky pro zápis naměřených a vypočtených hodnot. Vyučující vždy provede kontrolu daného zapojení, upozorní žáky, kde udělali případnou chybu v zapojení, a pak teprve zapojí všechny napájecí zdroje. Při měření je vždy kladem maximální důraz na bezpečnost všech osob.

V druhé části žáci měří všechny zadané úlohy a hodnoty zapisují do připravených tabulek. Případné nejasnosti a dotazy k měřicí úloze řeší ihned s dohlížejícím vyučujícím.

V poslední části výukové jednotky žáci analyzují naměřené a vypočtené hodnoty, zapisují je do PC a vytvářejí požadované grafy nebo fázorové diagramy. Na závěr zhodnotí výsledky naměřených a vypočtených hodnot i vytvořených grafů a porovnají je s teoretickými předpoklady nebo s katalogovými hodnotami. Vždy na konci 3. vyučovací hodiny vybraní žáci prezentují a obhajují své poznatky z daného měření.